

Edicions del País Valencià, S. A.
Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13a.
46001-València
Tel. (96) 352 48 69.

Provença, 324, 2n.
08037-Barcelona.

Impremia 1, pral.
07001-Ciutat de Mallorca.

President del Consell
d'Administració:
Rafael Mansanel.
Conseller delegat:
Eliseu Climent.

Director:
Francesc Pérez i Moragon
Redacció:
Adolf Beltran, Vicent Partal, Ismael López
Documentació:
Enric Bellveser
Correcció lingüística:
Vicent Sanchis

Delegacions:
Josep Pasqual Broc (Castelló de la Plana)
Miquel Martínez (Alacant)
Josep-Ramon Lluch (Barcelona)
Josep Rosselló (Ciutat de Mallorca)

Fotògrafs: Jesús Ciscar, Carles Francesc, Jordi Vicent, Vicent Gamir, Pau Barceló, Francesc Cutillas

Disseny i maquetació:
L. Casanovas

Portada: Vicent Gràcia

Publicitat: Albert Peiró i Ortiz

Promoció: Jordi Enguix

Impressió i composició:
Tip. Art. Puertes, S.L. - Palleter, 47
46008-València

Col·laboradors:
Joan Fuster, Vicent Ventura, Julià Garcia Candau, Ramon Barnils, A. Solé, Joan F. Mira, M. Vázquez Montalbán, Oriol Domingo, Ernest Udina, Josep V. Marqués, Quim Monzó, Ignasi Riera, Josep Iborra, Josep Piera, Ricard Blasco, Enric A. Llobregat, Jaume Fuster, Jaume Lorés, Josep M. Llompard, Bernal Capó, Alfons Llorens, V. Soler, M. A. Capmany, Emèrit Bono, Equip d'Estudis Urbanístics, F. Garcia Herraiz, J. V. Aliaga, Guillem Rausa, Joan Rendé, Andreu Manresa, Francesc Signes, Amat Sánchez, Vicent Marqués, B. Mesquida, M. Muñoz, M. S. Jardí, Josep Pitarch, C. Gámez, E. Sòria, Valentí Puig, J. Triadó, M. Cahner, Gustau Munuz, Fúlvia Nicolàs, Tirso Irure, Vicent Martí.

Direcció, redacció, administració, publicitat i subscripcions: Avda. Baró de Càrcer, 40, 13a. 46001-València. Tel. 352 48 69.
Depòsit legal: V. 853-1984.

EL TEMPS és un setmanari independent que respecta la llibertat d'expressió dels col·laboradors. L'opinió de la revista queda només reflectida en els articles editorials.

Des del Temps

L'Europa dels escèptics

Al'altra punta d'aquest número d'EL TEMPS, vosté, lector, trobarà un article de Vicent Ventura, una simple, diàfana, reflexió sobre l'ingrés d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea.

No sé si tots el llegiran igual com jo, amb una certa tristesa. Potser, per a experimentar aquest sentiment agre cal haver llegit abans, regulars, puntuals, els centenars d'articles que Ventura ha dedicat a propagar, des de la premsa de València, de Barcelona, de Madrid, la idea de l'Europa unida. Amb entusiasme, amb una preocupació derivada del fet que, entre altres coses, fer europeisme era fer antifranquisme. Les circumstàncies han canviat i Ventura, que n'és un observador atent —i agut—, ha deixat constància d'aquest canvi amb una veu dissonant, enmig del cor d'europèistes d'ocasió que aquests dies estan actuant pertot arreu.

Cal tenir en compte que l'escepticisme és una virtut —jo en dic una virtut— profundament europea, impulsada per persones tan il·lustres com Montaigne, Hume i Kant. A més, els qui pensen que l'entrada en Europa —això que s'anomena pomposament l'entrada en Europa— no vol dir ingressar en un món idíl·lic, tenen darrere, entre altres raons, una història de segles, travessada de lluites econòmiques, de guerres i de mactances.

El problema és que, ara, qui mana és una antiga colònia dels europeus, que ha après molt bé les lliçons de la metròpoli. I el problema és, també, que ens trobem en un mal moment per a fer grans projectes. L'escepticisme és, doncs, obligat, si es volen tenir en compte aquestes qüestions. «A Europa —escrivia Josep Pla, cap al final de la seua vida— no creiem en res». Tenia raó; li'n sobrava.

Els primers que hi arribaren

De tant en tant, encara se sent dir que els valencians ja érem europeus, perquè Joan Lluís Vives s'hagué d'exiliar de mala manera i perquè «els nostres llauradors» anaven i venien dels seus mercats d'Europa amb una certa facilitat i una empenta i una eficàcia admirables.

Per damunt dels elements retòrics que tot això conté, hi ha uns valencians —un «altres valencians»— ja instal·lats a Europa de fa molt anys: els emigrants econòmics del franquisme.

Potser molts no ho saben, o no se'n recorden (l'edat decidirà la disjuntiva), però hi hagué uns anys, els del «miracle econòmic» franquista, que un agafava l'autobús en un o altre poble valencià i, a la quarta para-

da com aquell qui diu, es trobava enmig de les brumes del Bàltic, o de l'Atlàntic, o en una ciutat occitana, o al mateix París —per no anar més lluny.

I, cosa pintoresca, allà on deixàs l'autobús, hi havia uns altres valencians que l'esperaven. El viatge era horrorós, però la gent l'emprenia (com ara encara l'emprenen els veremadors) amb una certa satisfacció i uns quants farcells o una maleta lligada amb cordes. S'allunyaven d'una economia insegura i s'acostaven a una altra de més pròspera, que els permetia, a la fi, de millorar la seua situació i d'enviar cada mes alguns diners a la família.

No sé si ara no haurem fet tots el mateix viatge. Sense eixir de casa, però amb uns resultats més incerts.

Francesc Pérez i Moragon